

BESEDNIK.

Kratkočasen in podučen list za slovensko ljudstvo.

Izhaja 20. vsakega mesca.

Velja celoletno 2 gld. — polletno 1 gld.

List 6.

V Celovcu 20. junija 1878.

Leto X.

Bodi zadovoljen s tem, kar imaš!

(Spisal Št. K.)

(Konec.)

Kar zadeva kupčijo, šlo mu je še dobro. Shajal se je z mnogimi možmi, ki so imeli denar, in ki so znali svoj čas tudi si krajšati, kakor se bolj gošpóskim ljudem spodobi; kadar niso vedeli družega delati, igrali so, kvartali so; saj pri kvartanji ni samo kratek čas, ampak se tudi lahko dobi. Takó je Berkič na poslednjem somnji več dobil pri kvartanji, kakor pri voléh. Zato se ni bilo prav nič čuditi, da je tudi Stofar srečo v igri skušal; videl je, kakó igrajo, hotel se je tudi on navaditi. Kmali se je tudi res tako dobro navadil igre, da mu ni bilo treba več ućnine plačevati, ker je koj pri prvi priložnosti v igri nekaj sto goldinarjev dobil. Res je sicer, da je drugikrat še enkrat toliko zgubil, toda to nič ne dé, sreća je nestanovitna, verti se, pojde že kmali boljše. — Kadar mu je bilo tedaj denara treba, lotil se je na svojo zemljo denar iskati: čemú mu bodo njive, saj jih takó on ne bo več oral in obdeloval; čemú bi se neki trudil s težavnim poljskim delom, ker lahko s svojo edino hćerjo dobro živi. Potem, hći najde lahko kako dobro srečo, posebno akó ne ostane vedno domá v revni vasi. Ne bode ji škodilo, ako vidi kaj svetá in ljudi, da, sedaj je za to najlepši čas — osemnajstletna zala deklina lahko vlovi kakega bogatega mladenća. Dobro bo tudi, Uršico enkrat ali drugkrat na somenj sabo vzeti, ker jo domá samo dolg čas nadleguje, in kjer takó ni nobenega kaj prida mladenća, da bi bil za njo; vsi so le kmetačji, druge deklina v vasi pa so ji zavidljive, zato se tudi ž njimi več ne pečá! one pa si med sabó šepetajo, da je lepše oblečena, kakor one, ter si prizadevajo, fante od Uršice odganjati. Uršica tudi ne bi vzela nobenega izmed neotesanih fantov svoje vasi; v mestu pa lahko dobi zalega in bogatega mladenća, kateri se ji bo prilegel.

Uršica ni vedela od veselja, kam bi se djala, ko se je k oćetu v kočijo vsedla, pred katero sta bila vprežena dva čversta konjića; tako srečno se je čutila, da ne bi bila menjala ne vem s kom. Hodila je od sedaj vedno na

somnje. Po tem je o binkoštih s tako dragim židanim oblačilom v cerkvi se prikazala, kakoršnega niso še nikoli v vasi videli; lahko ji je bilo, tako se oblačiti, ker ne samo oče ji je kupoval lepše reči, ampak tudi Berkič, kadar mu je šla dobro kupčija, daroval ji je kaj. Tudi to svilnato obleko ji je ne davno on dal. On namreč je imel dosti denara, potem tudi ni bil tujec v hiši, saj je bil kupčijsk tovarš njenega očeta, dohajal je večkrat v hišo; kadar so bili pa na somnji, in je oče bil po svojih opravilih, Berkič je bil večidel pri Uršici, in ji je bil tako dober, da je tje in sem jo vodil, da je marsikaj na svetu videla, da, tudi to ji je storil, da jo je sabo peljal v gledišče, ki ga Uršica še nikoli prej ni videla in to ji je delalo toliko veselje, da ni vedela, kako bi se zadosti zahvalila Berkiču za to njegovo dobroto.

Tako je šlo dobro nekaj časa naprej, ali za vsakim pustom pride post. Nesrečnega Stolarja je svet ogoljfal. Ko mu je dobro šlo, ni poznal varčnosti; igral je visoko, in eno za drugim je mnogo v igri zgubil. Zastonj je hotel srečo posiliti, zgubljenega ni dobil nazaj več. Da je zopet denar dobil, prodal je z zgubo svoje polje, in s tem je še poprej ob vse svoje prišel.

Kdor pade v vodo, in je v nevarnosti utoniti, zgrabi tudi za slamo, da bi si ven pomagal. Tudi Stolar je brez razložka vsakega sredstva se poprijel, da bi si nekako pomogel. Prodajal je hišo, in z dnarom, ki ga je za njo potegnil, šel je svojo srečo poskušat. Uršico pa je, dokler bi se vernil, Berkiču izročil. Čez nekaj tednov je Stolar mnogo blaga na somenj peljal. Ljudje, ki so poznali njega, in koliko premore, niso mogli zapopasti, kako je mogel toliko blaga si vkup spraviti; nekteri so mislili, da je na upanje ga dobil. Toda ni bilo treba dolgo si glavo beliti; izvedelo se je do čistega, kako je Stolar prišel do tega blaga. Veči del je bilo vkrađeno blago; res, da je bilo pri Stolarju že v tretjih rokéh, za vsako posebej je imel tudi spričevavni list pri sebi; pa kaj mu je to pomagalo, ker so bili vsi spričevavni listi ponarejeni; pravica je tedaj mu vse blago vzela, Stolar pa je bil v ječo zapert. Ondi je imel dovolj časa, premišljevatí čez svoje dosedanje življenje.

Mislil si je v ječi več kot stokrat, kako srečen je nekđaj bil, dokler je sam s svojimi rokami svoje njive obdeloval, in kako srečen bi lahko še sedaj bil doma v tihi, mirni vasi, med dobrimi znanci in prijatli, kot pošten kmet. — Čemú mu je bilo tudi treba, lotiti se takih reči, ki so ga v nesrečo pripeljale? — Nobene sile ni imel, kupčije se lotiti; lahko bi bil pošteno živel; ali želja, brez velike težave obogateti, ga je v nesrečo pahnila.

Sedaj je že prepozno! Čutil je, da tudi, ko bo iz ječe izpuščen, ne bo za nič več. In tako se je tudi zgodilo. Dve leti je bil zapert; ko je prišel iz ječe, ni ga bilo, kakor sama senca. Ječa in žalost sta ga pohabila na duši in na telesu.

Ko se je v svojo domačo vas vernil, so komaj več spoznali Stolarja, tako cunjast in bolehen je bil, ki ga je dobroserčen prijatelj iz usmiljenja pod svojo streho vzela. Ubogi Stolar ni prav nič več imel. Zemljo in hišo je že poprej zapravil. Zdravje pa je pustil v ječi. Tudi svoje dobro ime je zgubil,

od svoje hčere Uršica pa, od kar je bil v ječi, ni nič slišal, ter ni vedel, je li živa ali mrtva.

Gotovo ne bi bil prišel Stolar v tako revščino, ako bi bil zadovoljen bil s tem malim, kar je imel. Takó pa je postal berač, ki je moral živeti od miloščine usmiljenih ljudi; ker za delo ni bil več, da bi si bil služil vsakdanjega kruha, ker je bil nemočen. Sreča je bila še, da ga usmiljeni Bog ni pustil dolgo tako terpeti, in to sramoto prenašati.

Potem ko je nekaj mesecev že bil iz ječe, pride povelje, da se ima Stolar k pravici podati. Šel je tedaj; ali boljše bi bilo, da ne bi bil šel, ker je bila tisti, dan njegova Uršica obsojena na deset let zastran detomorstva.

Tudi poganu bi bilo gotovo počilo srce, ako bi tu bil videl nesrečnega očeta in njegovo še bolj nesrečno hčer.

Oba sta se jokala, ko je sodnik Uršičino obsodbo bral.

Objokovanja vredna je bila pač nesrečna deklina, da jo je njeni lastni greh in greh drugih tako daleč pripravil. Ko je namreč Stolar v ječo prišel zastran ukradenega blagá, vboga hči ni vedela kam iti; ostala je tedaj pri Berkiču, kterege je edinega še imela, da bi jo tolažil. Berkič je tudi ni zapustil, temveč je v ravno tisti hiši stanovanje vzel, kjer je Uršica stanovala, se vé da, dokler je imel tu opraviti.

Uboga Uršica je bila vesela, da je našla tako dobrega človeka, ki je ni zapustil v takih okoliščinah. Pa še bolj se je veselila, ko ji je Berkič obljubil, da jo vzame za svojo ženo, ker jo že dolgo ljubi; ko bo svoje reči vredil, ima biti poroka. Kaj je vedela neskušena deklina, da je svet goljživ! Ko je pa to zvedela, bilo je že prepozno. Njeno veselje ni bilo dolgo. Eno leto potem, ko so ji očeta zaperli, jokala se je vboga zapeljana in zapuščena stvar ondi nad zibeljo deteta, ki je vpilo od lakote in žeje, in ni smela misliti: kaj bo v prihodnje?

On, kteremu je verjela, na kterege se je bila zanašala, bil ji je nezvest, saj že dva mesca se ji ni več prikazal Berkič, ki jo je ravno tistikrat zapustil, ko ji je bil najbolj potreben. Da bi bila vsaj vedela, kje ga iskati, ona bi šla k njemu, in ako nima kamnitega serca, usmilil bi se nje in njene otroka, in ne bi pustil, da lakote in žeje gineta. Bolje bi bilo za njo, da ne bi nikoli več videla Berkiča, tako bi se bilo morebiti vse na bolje obrnilo.

Pa kaj? žalost in pa zaupanje na Berkiča ji nista dajala mirú! Kadar je nekako pozvedela, kje da Berkič stanuje, podala se je koj na pot z otrokom vred, v svoji obnošeni obleki, akoravno je bilo merzlo in mokro vreme.

Nesrečnica je na tem žalostnem potovanji več terpela mraza, kakor lakote. Ko je na zaželjeni kraj prišla, je mogla komaj več hoditi. Veselila se je vboga reva, ko je v Berkičevo hišo stopila, in njega doma našla. Ali on, ko je vso prepadeno žensko videl, ji je herbet obrnil, kakor da ne bi je poznal. Nesrečnica se začne britko jokati in milo prosi Berkiča, naj se nje usmili, ker mora sicer poginiti z otrokom vred. Kaže mu otroka, ki se mu je nasproti smehljaj, da bi kot oče saj otroka se usmilil; ali tudi to ni nič pomagalo. Berkič je bil bolj neusmiljen, bolj neobčutljiv, kakor divja zver,

ker premrazene in izstradane ženske ni hotel še pod streho vzeti, ampak jo je vedno karal in vpil na njo, dokler je obupana in žalostna čez toliko nezvestobo in hudobnost ven iz Berkičeve hiše se spravila; najbolj hudo ji je déla njegova terdoserčnost. Ko je pa še slišala, da zato je ni hotel pod streho vzeti, ker ima ženo in otroke, takrat ne bi bila več pri njem ostala, ako bi imela tudi koj na mestu umreti. Zavzeta nad hudobnostjo tega človeka, bežala je od njega kakor od hudobnega zapeljivca, kateri ji je vzel vero, poštenje in srečo

Tisto uro je Uršica več terpela, kakor ves čas do sedaj.

Kam hoče iti? kaj početi v teh okoliščinah? kaj bo iz nje in iz otroka? — Čez to si ni upala misliti.

Vsa pobita in obupajoča šla je ven iz vasi, komaj se je več gibala, in otrok se ji je v naročji neprestano jokal. Hodila je naprej, da sama ni vedela kam.

Želela si je v tej uri umreti, da bi se rešila te nesreče, saj tako v tem življenji ni čakalo na njo nič drugega, kakor reva in sramota.

Toda, kaj bo iz otroka? ubogo nedolžno dete že sedaj tako britko joka v naročji svoje matere zastran lakote in žeje, in ona ne more hraniti ubozega.

V takih strašnih mislih je prišla ven iz vasi do lokve, kjer so vaščani svojo žival napajali, in le nekaj korakov proč je stal zapuščen hlev; ko ga je videla, se je razveselila, da zamore saj mrazu se vbrani v tem hlevu; zakaj takó je bila že trudna in slaba, da je niso več nosile nogé.

Gre v živinski hlev, in ker je ljudje niso pod streho vzeli, najde počitek tukaj.

Jokajoče dete ziblje na svojih rokah, dokler je trudno jokanja in oslabljeno lakote v njenem naročji zaspalo.

Zimski dan, oblačen in merzel, bližal se je že noči. Tema in mraz začneta pritiskati, oba največa nasprotnika zapuščenih. Bolj se je tema delala, bolj so Uršičino dušo temnejše, divje in obupne misli obhajale.

Pogledovaje svoje spéce dete, začne misliti strašne reči. Kakó srečen je ta otrok, si misli, in mirno spi, ne čuti ne mraza ne lakote. Koliko boljše bi zanj bilo, da ne bi se zbudil več, ker na tem svetu ne čaka nič drugega nanj, kakor reva. Potem, kdo vé, da sem jaz otroka imela? Ako ne bi tega deteta imela, šla bi lahko domú, kjer imam znance in sorodnike, in še bi se z mano lahko k boljemu obrnilo.

Ta strašna misel jo počasi vso prešine. Vstane, v večernem mraku dobro okoli sebe pogleda, pa verže otroka v lokvo.

Iz globočine se je le en plosk slišal, in pa kratkočasa terpeč jok, ki je Uršičino serce s strašno grozo napolnil, takó da si ni upala nazaj pogledati na mesto storjene hudobije; tekla je proč naglo, kar je mogla, pa je brez zavesti na zemlji obležala.

Pozno že je bilo ta večer, ko je konec bližnje vasi dobroserčen človek našel na merzlih tleh ležečo nezavestno Uršico; kot usmiljen Samarijan jo je na svoj voz vzel, in v svojo hišo peljal.

Drugi dan zjutraj so ljudje živino k lokvi prignali napajat, in tu so

Uršičino mervto dete v lokvi našli, kar so dali županu na znanje. Vsled tega je bila Uršica tri dni potem že pravici v rokah.

Ko je nesrečni Stolar slišal, kaj je njegova hči storila, in kako je obsojena, tresel se mu je ves život. Čutil je živo in čisto spoznal, da je on sam kriv vsega tega; vse to ne bi se bilo zgodilo, ako bi bil koj v začetku željo, brez truda obogateti, zadušil. Kadar se je ločil od hčere, jokal je in prosil jo, naj zanj in za se moli, da bi bil Bog obema milostiv.

Od tistega dne je bil Stolar vedno kakor zmoten in iz sebe, tako da se je vsem smilil, ki so ga videli. Dobri Bog se ga je pa usmilil, ker ga je kmali potem k sebi poklical. Revež je svoje nesrečno življenje dobro sklenil, ker se je z Bogom popolnoma spravil.

Bog bodi milostiv njegovi vbogi duši, nas pak ováruj vsakega greha, ker kazen gotovo pride za grehom.

Tudi Berkiča je pozneje zadela Božja roka; njegova žena, ko je zvedela za Uršičino dogodbo, ni hotela več ž njim vkupej živeti. Na zadnje je on po svetu se potepal in nesrečno smert storil.

O svatbi kralja velikomoravskega.

Obraz iz IX. stoletja.

(Po M. J. Hurban-u posnel Fr. Jaroslav.)
(Konec.)

X.

Ovenčan s srečnim vspehom se je Metod z Višegrada v Nitro podal. Dolgo se je razgovarjal s Svatoplukom o vseh okolnostih na dvoru Borivojevem, in potem ko je bil knez sklical na posvet vse svoje glavne svetovalee, odločil, se je za to, kar nam je že znano: poslal je poslanika v Režno odpovedat svatbo in vse drugo, kar je s tem v zvezi bilo. In kakor hitro se je poslanik njegov v Nitro povernil, podal se je Svatopluk v Prago, da bi osebno videl in se soznanil s tem narodom in knezom njegovim, o katerem mu je bil Metod to-le ugodno sporočilo donesel: „Ne poznam ljudstva ne kneza, ki bi tebi mogel biti takošen prijatelj, kakor ljudstvo česko in knez njegov Borivoj.

Izjava ta je bila tako istinita, da nikdar ni moglo kaj enakega lepše spolnjeno biti, kakor ta izjava. Prepričajmo se, preden končamo, da ni bilo večih in priserčniših prijateljev med knezi tega sveta, kakor med velikim Svatoplukom Slovakom, pa velikim Borivojem Čehom.

Med tem ko so se Nemci tako bojevito proti Svatopluku rotili in zbirali, on niti pomislil ni na vojno, saj je živel najkrasnejše ure v svojem življenju na Višegradu. Svatopluk je bil ravnokar dal odpoved nemškej zvezi, pogodbam in svatbi, ter si je s tem težek kamen od serca odvalil; še le sedaj je videl, česar popred samovoljno ni hotel videti. Vedel je sicer, da s tega vojna priti mora, ali da bi tako kmalu nemški cesar zbral svoje polke,

tega on, zaverovan v ljubezen kneginje višegrajske, ni mogel verjeti niti na kaj enakega pomisliti.

Sestra vladajočega kneza českega Borivoja, ki je slovela po vsej Českej, očarala je Svatopluka; on vse svoje žive dni ni čutil gorečih žarkov ljubezni, in prav zato ga je ta pot toliko prevzela. Odgojen je bil na dvoru Rastislavovem v slavi junaškeje, dosedanja leta so mu prešla v vednih kipečih hrepenenjih po dostojnosti in slavi kraljevskeje, kreposti viteške so ga zanimale na toliko, da ni bilo časa sercu njegovemu užgati se na ognju ljubezni. Primerjal je sedaj tudi odgojo, lepoto in govorjenje kneginje višegrajske z drugimi, zlasti z dekletji tujimi, in videlo se je mu, da ona vse v vsem nadkriljuje.

Ali to zavervanje Svatoplukovo v kneginjo višegrajsko se je kmalo pretergalo. Černi oblaki so se kopičili od zapada sem in nosili smertonosne strele v svojem drobu — na Slovane. Ob meji českeje so zapele trompete nemške, in jaderno so došla sporočila, da se Ludovik valí z vso svojo silo, da pomete „smeti slovenske“.

Svatopluk se je jel zavedati svoje slave, zopet je zavrelo v njem, vse njegove nade so oživele, hotel je, da pokaže, da je dostojen zastopnik vélikega Rastislava.

Ali sedaj je Svatopluk imel eno željo več; k želji po preslavitvi svojega naroda prišla je želja po kneginji višegrajski, ali zastran tega še ni se do cela dogovoril.

Oklepniki Svatoplukovi že čakajo v predgradju višegrajskem, njegov sirec že bije s podkvo, stresa grivo in razgeče nepočakan. Svatopluk še stoji v dvorani Borivojevej, in tudi kneginja višegrajska. Imeli so razgovor, ali kratek razgovor. Svatopluk stisnivši roko Borivoju govoril je s tresočim glasom: „Borivoj! isti neprijatelj obema grozí, prijateljstvo naše, ta nebeški pas, naj spoji naju na veke, zato da moreva oblažiti naroda, ki sta nama zaupana. No povedi, Borivoj, povedite tudi vi, milostiva kneginja, ali morem se posloviti z upanjem, da bode vaša roka segla v mojo, če neprijatelja slovenskega potolčem?“

„Da!“ bil je konec razgovora.

Svatopluk je jaderno dirjal v Nitro, Borivoj pa je začel pošiljati polke proti neprijatelju, kajti Nemci, prestopivši mejo česko, valili so se že proti Veltavi, gradove razdevali, vasi pa požigali.

Eden oddelek, ki ga je vodil nadbiškup mogunski Lutbreht, valil se je na Česko, dva druga pod načelnštvom cesarjevim in njegovih sinov, pa sta imela poplaviti deržavo Svatoplukovo.

Borivoj je razpostavil svoje polke pod vojvodi Svatoslavom, Spitimirom, Vitislavom in drugimi, no se je moral kmalo umakniti nadsili nemškeje; zaperl se je v uterjena mesta in gradove. To se je godilo 872 l.

Mnogo slabee se je godilo Ludoviku v Velikej Moravi. Svatopluk dospévši v Nitro, našel je že bojne priprave prigotovljene od Slavimira, ki je bil za časa njegovega jetništva na Nemškem vodnik Slovakom. Paslanik Sva-

toplukov namreč je z znamenj, ki jih je videl pri Ludoviku v Reznem, za gotovo terdil, da se bodo Nemci skoro vzdignili nad Vélíko Moravo. Tudi Metod je delal, znal je pojemajoče zaupanje narodovo do Svatopluka zopet ponoviti.

Ves cvet nitranskega junaštva je že čakal Svatopluka; kajti on je bil skušen vodja Nitrancem. Vso vojno je prešínil nov duh, ko je vglédala svitli meč Svatoplukov, pa vihrajočo perjanico njegovo.

Slovaki in Moravci so hrepeneli po zmagi, in nepokojni pričakovali vdarca na neprijatelja. Berzo se je razlila vojska od Velehrada in Nitre, tako da so Morava, Nitra in Vag s kervjo ljudsko porudečeni bili. Mesta in vasi so bila vpepeljena, kajti tudi Slovaki so spalili pred neprijateljem vse, kar bi mu utegnilo koristiti, in zgube, katero so vsled tridnevnega neprestanega gonjenja Nemci uterpeli, cesar nemški ni mogel nadomestiti. Ne samo to, da je Svatopluk njega in sina njegova do kolena potolkel, nego je zagnal ga celo za Dunaj nazaj, ter v njegovej vlastnej državi narekal mu pogodbe miru, na ktere je cesar moral privoliti, ker ni imel moči nepremagljivemu kralju vélikomoravskemu se upirati in protiviti. Tako je Svatopluk razpodil te gromonosne oblake, ki so se že davno kopičili nad njegovo državo; pokoril je neprijatelja, vterdil terdno zvezo s prijatelji, vnel ogenj pravice in osvete v narodu, ter tako vterdil slavo imenu svojemu na veke.

* * *

No sedaj mi ne ostaje nič drugega kakor povedati, da se je Svatopluk oženil in srečno živel, in tako bi mogel zadovoliti čitatelje. Ali ne tako, jaz sem obljubil pisati o svatbi kralja vélikomoravskega, a o njej ni še bilo nič, kajti naš junak je imel toliko drugega posla. Da sem pa tako dolgo pri tem se mudil, in na videz pozabil svatbe, naj mi odpusti to čitatelj. Rekel sem tudi, da svatba kralja vélikomoravskega je obraz iz devetega stoletja. Mili Bog, kako bi človek pri tem za nas Slovake tako spomina vrednem obrazu se ne pomudil!

No, pa hitimo, da pridemo na konec!

Svatopluk vračajoč se z Nemškega, kjer je z Ludovikom, cesarjem nemškim, mir sklenil, obiskal je Prago, ponovil dogovor, ukrenil vse potrebno za svatbo, in povernil se v Nitro. Vsa Nitra je šla kralju svojemu naproti in je plesala radosti zbog zmage in slavne povernitve Svatoplukove.

Koj so se začele pripravljati v Nitri veselice vitezom in junakom. Med tem so začeli dohajati tudi okolni knezi slovanski, da se pokloné kralju vélikomoravskemu. Tudi poslanstvo svatovsko iz Prage so pričakovali, toda so ga tolovaji, ki so od nemške vojske po gorah českih ostali bili, zavratno napali, in 600 čilih osedlanih konj odgnali, druge reči so rešili junaški oroženosci, in tudi načelnika tolovajskega vjeli, ter zvezanega v Nitro pripeljali.

Svatopluk je dal pripeljati ga pred-se, in spoznal je znanega grofa Rudolfa. Mahoma ga je izpustil. In kam je prišel na vse zadnje ta zločinec? Če pripovedka ne laže, končal je grešno življenje v nekem tolmunu Vagovem.

Naposled je došel z vsem dvorom v Nitro tudi Borivoj, in sedaj se je pričela še le prava slavnost, svatba kralja vélikomoravskega.

Ljudje so vreli v cerkev na grad nitranski. In sivolasi Metod je poročil kneginjo višegrajsko s Svatoplukom vélikomoravskim.

Trompete so zapele in bobni so zaropotali, in vsa Nitra je hitela na ples in veselice. Na gradu kraljevem je bilo vse živo; dolga versta dvoran in izb je bila prepolnjena najslavniših gostov. Svatopluk s svojo ženo je sedel zgoraj mize, z obeh strani pa so imeli sedeže duhovniki, vojvodi, grofi z okolnih pokrajin. Tudi s Hervatske in Poljske so došli gospodje. Vse se je prelivalo v zlatu in srebru, serca pa v radosti.

Bobni so zaropotali in trompete so zapele, kedar so na slavo Svatoplukovo čaše zazvenele in se je zdravica napila. Šumno je bilo preslavljevanje Svatopluka junaka, Nitrancev, in vseh, kateri so imeli deleža pri zmagi nad neprijateljem.

Svatopluku je bil ta dan najlepši dan življenja njegovega, isto tako tudi Borivoju. Od tega dne pa do poslednega trenutka življenja obeh teh vladarjev, ni bilo oblačno nebo nad obema državama vélikomoravsko in česko. Pod brambo Svatoplukovo so bili knezi panonski, poljski in česki Borivoj; glavni in najzvestejši priverženec pa je bil Borivoj. Do smerti obeh teh vladarjev je bila Vélika Morava neupogibljiva, vse strele neprijateljske so odletavale od nje. Borivoj, kakor sem bil omenil, užival je brambo velemogočnega Svatopluka, in tako je mogel razširjati v narodu svojem vero kristijansko. Svatopluk pa je ustanavljal šole in stavil cerkve, ter tako vodil svoje ljudstvo k naobraženosti, ki je tadaj že visoko stala. Podpiral je pravico, branil nedolžnost, bil je oča ubogim in zavetnik zatiranim.

Kaj se je z državo njegovo zgodilo po njegovej smerti, to že ne spada več v našo povest. Omenim naj samo toliko, da sinovi njegovi z bog nesloge niso posnemali svojega silnega očeta, in tako so s težavo pribojevano vélikomoravsko v pogubo treščili.

O svatbi tej pa ne vem drugega povedati kakor to, da od tiste dobe je preteklo že več stoletij, in take svatbe še ni bilo pri vas, o Slovaki! Oj, naj se vaša serca pri spominu na to svatbo ogrevajo, in na slavnih činih vaših dedov, ki so že davno pomeri, ogledujejo, kako gré sebe in narod ceniti in ljubiti, — pa tudi s Čehi se družiti.

V pomladi.

(Savo Zorán.)

Na trati zeleni
Cvetice cvetó,
Mladenči, device
Sí vence pletó.

Na drevji se tice
Veselo glasé,
Ter stvarnika v slavi
Nebeški častó.

Na polji vse živo
Je pridnih ljudi,
Pomladi prekrasne
Se vse veselí.

Potomcem.

(Iz češčine prevel J. Carpenter.)

Mrak in tema pokrivala drago sta zemljó,
 Materini jezik terlo breme je težko,
 Rodoljubno za deželo nikdo né skerbel,
 Nikdo krempljev je predsodkov rešiti né htel,
 Dokler né očakov hrabrih resni duh nas vžgal,
 Za širitev pesnij slavskih serdec nam navdal,
 Takrat še le iz početka, ki je bil težak,
 Trudili smo se blažiti rodni jezik drag.

Glejte, bratje! Blagoslovil Bog je naš napor,
 V slavskih gajih teče petja družnega izvor,
 Pesnikov domačih setev upno žéne kal
 Vže danica vsem Slovanom znani dan svetál,
 Kajti sam on, kralj nebeski, oča ljubijoč,
 Pri povzdigi domovine dal nam je pomoč,
 Sam podal mogočno roko nam je na korist,
 Plačujoč Slovanom verlim trud preblag in čist.

Srečni mi smo, trikrat srečni, zginil duh moreč,
 Glas razlega se slovanski vedno bolj zveneč,
 Razperšile so se megle z doma naših mej,
 Mi smo pot vam ugladili, potomci naprej!

Nepričakovano veselje.

I.

Bilo je drugo nedeljo v adventu. Oče Kolar so ravno prišli od sosedovih domú, kamor so bili šli danes nekoliko povasovat. Ko so prestopili domači prag, se jih je spet neka vsakdanja otožnost polastila, ktere se nikdar niso mogli popolnoma znebiti; le v veseli družčini so jo za nekaj trenutkov pozabili. Ta otožnost jim je bila vedna spremljevalka od tega časa, odkar jim je začelo iti gospodarstvo — kakor so sami navadno rekli — rakovo pot. Uzrok temu pa niso bili niti sami, niti njihova ženica, — jako dobra duša, — nego slaba leta. Davki so prihajali vedno večí in večí, tako da jih ni bilo mogoče več doplačevati, denarja za sol in za tobak, kateri je bil za očeta Kolarja jako važna stvar, ni bilo skorej mogoče odšteti. Če pa takošnemu človeku, kakor so bili oče Kolar, že tobaka in soli primanjkuje, — no, potem gre res nekoliko za nohte; ni torej čudo, če jih je vsa dobra volja zapustila in jih otožnost in nekaka čmernost spremlja na vseh njihovih potih.

Ko so se danes vsedli kraj tople peči, kjer je že bila cela družinica zbrana, puhnilo so jezno z vso močjo parkrat sivega tobačnega dima pred se, si odkašljali in začeli tako-le tarnati: „Vse gre rakovo pot, posebno pa pri nas. Drugod se jim še ne godí tako slaba in grenka, kakor pa nam.

Pri sosedovih so danes že tako marljivo pripravljali za božične praznike, med tem, da še pri nas nikdo na to ne zmislil; a kaj tudi pomaga misliti, če ni česa v roke vzeti. Sosedov hlapec Peter je pehar snažil, da bode jutri na vse zgodaj orehova jederca drobil, gospodinja je položila mavho, napolnjeno z belo moko za peč, da bode jutri spekla belega kruha, otroci so rezljali pisan, bel, moder in rudeč papir, da bodo okinčali kôt za mizo, in pastarica je prinesla celo košaro mahú iz hoste za jaslice. To je res veselo gledati. Pri nas pa še ne vemo, če se bodemo mogli s sokom nasititi na sveti večer.“

„Bogu bodi potoženo,“ rekla je na to žena, „celo leto se moramo truditi in komariti, ko pride pa tako imeniten in svet praznik, moramo še poverh pomanjkanje terpeti. Pa naj bode, saj menda vendar vedno ne bode taka in zna se na boljše obrniti: Bog nas ne bode pozabil, če le mi njega nikdar pazabili ne bomo in se vedno po njegovih svetih zapovedih ravnali.“

„Ata, bodemo kaj napravili letos jaslic?“ opomnil je mali Tone, „lani je bilo tako veselo, ko smo lučke prižigali in prepevali tisto lepo pesem: „Eno dete rojeno.“ S sestro sva se že večkrat pogovarjala o jaslicah in želela, da bi spet prišel veseli sveti večer, Bog daj, da bi bil kmalo tukaj!“

Očetu so zaigrale solze v očeh in rekli so ginjeni: „Glej ljubi moj Tone, lani je seveda še bilo veselo, ker smo imeli za silo še vsega v shrambah. Pa letos je drugače. Rad bi tebi in tvoji sestrici Jerici napravil mnogo nedolžnega veselja z jaslicami, pa kaj hočem, ker ni priprave. Dolgo sem že premišljeval in ugibal na kakov način bi nam pomagal iz tega revnega in žalostnega stanja, pa nič zanesljivega mi ni prišlo na misel. Poterpite otroci, morda si še domislím, ker je še blizo dva tedna do božiča.“

Otroci so bili s tem potolaženi in se po opravljeni večerni molitvi in zavžitej revnej večerjici podali mirno spat. Tudi mati so jim sledila; le očeta nocoj spanec nič ni hotel posiliti, ampak misel, kako bodo božične praznike praznovali, jim je neprenehoma rojila po glavi.

Prešteli so v duhu vse sorodnike, prijatelje in znance, pa nobeden jim ni bil po godu. Razdelili so je v dve versti: v prvo so prištevali take, ki sami nimajo nič, v drugo versto pa one, ki imajo nekaj, pa sami potrebujejo. Samo ednega so našli, kterege ni bilo mogoče v nobeno teh dveh verst urediti; in ta je bil stric Ločan, kateri je bil zelo bogat, a tudi precej skop. Čeravno je zadnja nesrečna lastnost očeta Kolarja nekoliko oplašiti hotela, nadjali so se vendar, da se jih bo stric usmilil in jim kako betvice od svoje bogate mize za božične praznike podaril. Vsedli so se torej k mizi, vzeli černilo s police in papir iz miznice ter začeli počasno pisati čerko za čerko. Ko je bilo par besedi zapisanih, pogladili so si nekoliko lase in se popraskali za ušesom, potem pa zopet nadaljevali. Čez eno uro bilo je pismo na strica končano; prebrali so ga še enkrat pazljivo in tu pa tam dostavili še marsiktero besedo, ktera bi morda bogatemu stricu globokeje v serce segla in jih tem gotoveje omehčala. Zapečatili so pismo s pečatnim voskom, potem ga pa shranili v staro pratiko, da se ne zamaže do jutri, ko ga mislijo na vse zgodaj nesti na pošto.

Po dokončanem pisanji se jim je odvalil precej težek kamen od serca; mislili so si namreč, da ta mila prošnja vendar ne more biti popolnoma zastonj in zna vsaj nekaj — ako tudi malo — pomagati.

II.

Bogati stric Ločan je stanoval v mestu L . . . več milj daleč od Kolarjevega doma. Bil je vdovec. Imel je sina in hčer, ktera pa je bila že omožena z nekim bogatim tergovcem. Sin se je učil pravoslovja v glavnem mestu in ga je imel že v dveh letih doveršiti. Ravno tisti dan, ko je prišel sin domu na božične praznike — bilo je še osem dni do božiča, prejel je njegov oče Kolarjevo pismo. Prebral ga je v naglici, potem ga pa vergel na stran in začel ves zamišljen stopati gori in doli po sobi. „Hm,“ govori sam sebo, „ta bi bila lepa, da bi me tako-le od vsake strani pleli in molzli; človek mora biti previden, drugače si ni zadnjega goldinarja zvest. Ko bi ednemu kaj dal, potem jih pride drugih deset me nadlegovat; če bi jim odrekel, bi se izgovarjali s tem, da sem drugim dal, njim pa nočem. Torej je najboljšje, da dam vsakemu ednako; to je, nobenemu nič, pa je amen. Odgovoriti mu vendar hočem, da ne bode mislil, da morda pisma nisem prejel, ali kaj takega, in mu povedati, da mi je žal, ker mu ne morem pomagati.“

Hotel se je koj k pisanji vستي, pa spomnil se je, da še ima nekaj važnega prej storiti, kar se po nobeni ceni odložiti ne da, brez škode za njegov nikdar dovolj polni žep. Pribarantal je bil namreč pri neki prodaji nekaj stotakov; da bi mu ne ležali doma brez obresti in da jih bolj varno shrani, mislil jih je poslati v hranilnico v mesto D . . ., kjer so izplačevali za nekaj grošev več obresti, kakor v domačem mestu. Zapečatil je torej denar, a naslova na zapečateno pismo ni napisal sam, ampak je hotel to delo prepustiti svojemu učenemu sinu, kateri bode gotovo znal bolj prav in natanko napisati, kakor on sam, da se denar kje ne izgubi. Pa sina po naključbi ni bilo blizo; zatoraj je odložil to pismo na stran in se mislil vستي k pisanji odgovora na Kolarja. Ni še zapisal dveh verst, kar mu zopet pride na misel, da mora poslati svoje hčeri nekaj puranov, masla, jaje, bele moke in nekaj butelij starega, zlahnega vina za praznike, ker si je naročila in mu obljubila gotovi denar, kolikor bodo te stvari veljale. Da skop oče ničesar zastonj ne da, to je hči ravno tako dobro vedela, kot drugi ljudje.

Komaj je spravil te reči v dotični zaboj (kišto), kar pride njegov sin in mu naznani, da ga doli čaka neka neznana oseba, ki bi rada zarad nujnega opravka ž njim govorila. „Naj počaka tako dolgo“, zarentači skopuh, „bom že šel, ko dokončam to-le pismo.“ Vsedel se je na stol in začel pisati, sin je pa leno stegnil svoje ude po divanu in si prižgal smodko. Ko je oče pismo dokončal, prebral ga je glasno sam sebo. Glasilo se je tako-le:

„Vsi se motite, če mislite, da bote od mene denarja ali kaj družega dobili. Jaz vem denar bolje obrniti, kakor ga pa takim, kakor ste vi v roke dati. Naj vam ta kratka opombica zadostuje, in ne nadlegujte me več. E. Ločan.“

Kratko je, pa dobro, si je mislil in ga zagernil skupaj, potem je naročil sinu, napiše naslove na vse tri tukaj pripravljene odpošiljatve. „Na to-le,“ rekel je, kazaje s perstom na pismo, „zapiši: „Sparkassa in D . . .“,“ „na to tukaj zapiši „Franc Kolar in B—e“,“ na zaboj pa zapiši naslov tvoje sestre.“ Sin je z divana po strani na odkazano mu delo gledal in prikimal, da bode storil. Oče je odišel skoz vrata. Sin se je še nekaj časa po divanu sem ter tje nagibal, dokler mu ni smodka dogorela, potem je pa vstal, da bi ga oče ne zasačil in začel pisati naslove. Na prvo pismo, ki mu je prišlo v roke, in katero je bil oče namenil poslati Kolarju, je zapisal „Sparkassa in D . . .“, na drugo, namenjeno hranilnici, je zapisal naslov svoje sestre, nazaboj pa „Franc Kolar in B—e“. Vergel je pero na stran in se spet vlegel nazaj na divan, ne vedé kako zmešnjavo je v svojej naglici napravil. Komaj je svoje delo doveršil, kar vstopi strežaj in naznani, da dadó oče sporočiti, naj mu sin tiste reči izroči, ktere je treba na pošto spraviti, a to kar je za hčer pripravljenega, naj ostane tukaj, ker jim je dala sporočiti, da itak pride pojutrašnjem sama po-nj. Dalje naznani, da so oče odšli s tistim prislecem po nekih nujnih opravkih.

Strežaj vzame odkazani mu zaboj in pismo ter odide na pošto.

(Konec prihodnjíč.)

Mehikani, njih življenje, šege in družinske razmere.

(Spisal L. F.)

Naš rojak, Miha Ape, ki že štirinajst let biva v Mehiki in je prišel od tod obiskat svojo rodovino, mi pripoveduje o Mehiki, njenih prebivalcih, njihovih šegah in razmerah mnogo zanimivih reči. Ker se nadjam, da bodo mikale tudi Besednikove bralce, hočem jim podati nekoliko bolj važnih čertic iz Mehike. Iz téh bodo povzeli, da imade vsaka dežela in vsako ljudstvo svojo solnčno in svojo odsojno stran, nekaj lepih navad, pa tudi svojih napak; kje bi téh ne bilo!

Dežela in prirodine.

Cele Mehikanske republike vam popisati ni moj namen, in ne bi bilo lahko, ker je tako prostorna, da je je trikrat toliko, kakor avstrijansko-ogerskega ustavovernega cesarstva. Dasiravno je naš rojak M. A. prehodil dobro polovico teh obširnih pokrajin, bil je namreč do propada Maksimiljanovega cesarstva v Mehiki med prostovoljci v avstrijanskem kerdelu, potem tri leta oskerbnik na velikanski pristavi blizo glavnega mesta, poznej pa kupčevalec, vendar se v svojem pripovedovanji ozira posebno na Oahako in njeno okolico, kjer se je zdaj vstanovil in zadnjih sedem let bival; imel je štacuno v Flakoluli in se misli na zimo spet tje poverniti.

Podnebje je milo in prijetno, merzlih vetrov, kakoršni so pri nas, ondi nemajo, snega ne pride nikdar v ravnine, le na visokih gorah ga je videti. Devet mesecev je nebo vedno jasno brez oblakov; od septembra do maja ne

pade kapljice dežja. Od maja do blizo septembra pa je deževno, toda ne, da bi vedno lilo izpod neba, ampak skorej vsaki dan se do poldnem nabirajo oblaki, ki potem nabrano tekočino ali padavino spuščajo na zemljo in se spet razperšé, kedar so opravili svojo nalogo.

Sadeži zorijo dvakrat v letu, zemlja se mora le zraven počivati in da ji mokrote ali vlage ne primanjkuje, imajo umetno napravljene vodotoke in postavni vodni red, po katerem smejo lastniki vodo na svoja zemljišča napeljevati, in vsak je dobi, kolikor je potrebuje za svoje njive. Poglavitni pridelek v deželi Oahaški sta kuzuza (sirk) in pšenica, kuzuza (sirk) se dvakrat v letu sadi in spravlja, prvokrat mesca marca, drugokrat mesca oktobra. Ravno tako se pšenica dvakrat seje in žanje, toda druga žetev ne plenja vselej tako obilno, ker jo prevelika vročina rada posmoja. Pšenično klasje ni okroglo, kakor pri naši pšenici, temuč le dvovertstno. Tudi ječmena se mnogo prideluje, reži ne poznajo, ker ji podnebje ni ugodno.

Zemlje gnojiti ne smejo, ker je sama na sebi že mastna in močna, gnoj bi sadežem v veliki vročini le škodoval. Kedar so eno žetev spravili, kmalu pripravljajo zemljo za drugi letni pridelek. Sirkovino, to je koruzno slamo in izpuljene korenine na njivi sežgejo, potem koruzišče preorjejo in spet sirka posade v jamice, ktere napravljajo po 2 čevlja saksebi in v vsako jamico veržejo po 3 do 4 zerna. Iz jamice prirase po 9—10 steblic, ker vsako zerno nareja zraven poglavitnega stebela še 2 postranski steblici, in stebela nastavljajo po 3—5 betic ali storžev. Kedar je koruzišče popravljeno, nemajo na njivi skorej da ničesar več opraviti, samo o veliki vročini morajo poskerbeti, da se zemlja po vodotokih potrebne vlage napije. Turšične storže pusté na steblih, dokler se zernje popolnoma ne posuši, in po spravljanji omlatijo koruzne storže s cepmi, kar opravlja navadno urjen delavec, „mosso“ imenovan, ki po trideset do štirideset vaganov na dan namlati. Azteki, to je prvotni prebivalci tistih krajev koruzi pravijo: „šob“.

Pšenice da ena fanega t. j. koroški birn ali 2 kranjska mernika po pet faneg t. j. petero; kuzuza pa po 100 do 120 odstotkov. Merijo po fanegah ali birnih in almadah ki so podobni koroškimi maseljnóm.

Za rajž imajo posebna bolj mokra zemljišča, sienegos imenovana, ktera pa imajo naprave, da se more voda na nje napeljati; tudi rajža pridelajo dvakrat v letu. Razun tega sadijo še fižol, grah in nektere druge nam neznane sadeže, in pridelujejo še mnogo žlahtnega in okusnega sadja; n. pr: pomeranče, limone, breskve, sapotes t. j. jabelka z zelenimi olupci in črnim, prav sladkim mesom; b u n a n e, ki so podolgaste, mesnate z nakislím okusom, posebno dobre za žejo na potih.

M a m e i, drevesen kruh, ki se da brez peke vživati; O a g a v e so figam podobne, C a c a g u a t e s donašajo sad, ki se da na kruh nastergati, kakor sirovo maslo; p l a t a n o s, kterih sad je podoben volovskim rogovom; poverh jim zemlja rodi še mandeljnovo drevje, anane itd.

Dela opravljajo najemniki, s kterimi se morajo pred delom za več časa pogoditi in jim nekoliko plače popred na roko dati. V Oahaški okolici dobi

en delavec po dva reala, v našem denarju po 56 krajcarjev na dan; živež si sam priskerbi. V Veracruzu so delavci težej dobiti in se primerno drajši plačujejo, ker je tudi živež drajši, ondi znaša dnina po en peso ali stari tolar; po okolici glavnega mesta Mehike dobivajo delavci pol peseta ali tolarja na dan, pa brez jedi.

Kako pa z živino ravnajo? Goveda, konji, osli, mezge ostajajo celo leto pod milim nebom, hlevov, svisel, sena za nje nemajo, razun po mestih za jezdarne konje in nektere krave, kolikor jih potrebujejo za molžo, da imajo mleka za otroke.

Indijanec pa ne vživa mleka, in krave na pašah se ne molzejo, zatorej ne napravljajo niti sira, niti masla. Za jedi rabijo povsod le svinjsko mast. Na prostornih, obširnih haziendas ali pristavah in pašah se množi živina sama, kakor hoče; posestnik večidel ne ve, koliko je ima. Kedar je potrebuje za klanje, pošlje svoje pastirje, da je priženejo, kolikor jim ukaže.

O navadnem živežu.

Najbolj navadna, prostim ljudem in gospodi, priljubljena jed so „tortile“, tanki kruhci, napravljeni iz koruze ali turšice. Napravljajo se takole:

Nezmletega t. j. sirka v zernju denejo po potrebi v vrelo vodo, in ga namakajo blizo eno uro, potem vrelo vodo odcedijo in na sirk vlijejo apnene vode, v kateri ga pusté spet eno do dveh ur. Kedar apneno vodo odcedijo, ga večkrat sperejo v čisti studenčnici, pri tem se olušči in odpravi zunanja kožica na zernji. Jedro se med kamenjem zmane in napravi testo, katero se z rokami raztegne v tanke ploščice ali pladnje, čim tanjše, tem boljše, in jih v pečih spečejo na železnih ali glinastih ploščah. Drugega kruha ne poznajo in ga nemajo, tortile pa zobajo pri vsaki jedi, ubogi delavec se ž njimi živi pri svojem težkem delu, v nje zavijajo mesovje, ki ga jemljejo na pot seboj, da ga potem povžijejo z zavitkom vred.

Seveda gospoda v tej rodovitni deželi ob samih tortilah ne živi. Obedujejo sicer le enkrat na dan, ker v vročih krajih želodec počasneje kuha in prebavlja, zato njih želodci ne potrebujejo toliko, kakor v naših merzlih krajih, kjer ljudje po petkrat na dan pojedujejo in so še lačni. Zjutraj vzamejo le črne kave brez žganjice, ki se je pri nas žalibog že vdomačila. Južinjajo in večerjajo ob enem ob 3 popoldne; jedi se donšajo v tem redu: 1. juha, 2. sočivje kuhano z govejim, svinjskim, kaštrunovim mesovjem in kuretino; 3. pečeno mesovje vseh gori navedenih plemen; 4. močnate ali jajčne jedi, potrošene s suhimi grozdnimi jagodami; 5. kompote iz sadja v sladkorju vkuhanega; 6. dulces ali sladkarije. K sklepu pa černo kavo.

Kaj se pije pri obedih, ženitvinah in po gostilnicah?

Vina se v deželi ne prideluje, vsaj blizo Oahake ne. Skušali so večkrat vinskih tert nasaditi, a mravlje so jim korenine oglodale, da so se zopet posušile. Tedaj z vinom ni nič, in francozka vina so predraga, da bi Mehikancem še mogla serca razveselovati. Brez pijače pa vendar ne gre; kaj bi

počeli pri pojedinah? v čem bi mogli vtapljati skerbi in sitne težave? Dobra majka, narava, ljubi Bog tudi Mehikancev ni pozabil; dal jim je prav zdravo pijačo, Pulko imenovano, ktera se dobiva prav sladka iz posebnega drevesa; človeška prekanjenost, kateri se sicer pravi tudi umetnost, pa je izumela iz sladke kapljice napravljati omamljivo in omotljivo tekočino, ktera strinja vse lastnosti pivcem priljubljenih pijač. Kako se napravlja, lahko povem, ker se ni bati, da bi jo kdo pri nas ponarejal, če ne morebiti iz brezove vode. — Drevo, ktero daje Pulko se naverta in tekočina v posode vjame; prvih 24 ur je sladkorna in kakor mleko bela; v 48 urah pa toliko zavré da ima rez in služi za pijačo. Kmalu pa nakisne, potem pridevajo sirupa in pusté oboje vkup vreti, tako si napravljajo svojo pijačo, s ktero se do dobrega nažehtajo. Pa kdo bi jim zamerjal? Da bi jim piti ne primanjvalo, je navadno več, kakor je treba napravljajo, in ker se v vročini dolgo ne derži, jo hitro posrebujejo, da bi jim pod zlo ne prišla; za opice je torej poskerbljeno!

Drobnosti.

Vsakdanje delo meniha.

V nekem samostanu je živel menih, ki je bil vsaki dan zvečer ves truden in zdelan. Opat ga tedaj enkrat vpraša, od kod to izhaja? „Oh!“ — odgovori menih — „jaz imam vsaki dan toliko dela, da bi ga brez posebne božje pomoči nikakor ne mogel s svojimi lastnimi močmi opravljati. Jaz moram dva sokola krotiti, dva zajca uderževati, dva kragulja vaditi, enega zmaja zmagovati, enega leva krotiti, in enega bolnika oskerbovati.“ — „E“, kaj bledeš? pravi opat —; „tako delo se ne daje nikoli človeku, in pa v našem samostanu nisem še nikoli ni videl, ni slišal kaj takega!“ — „In vendar, moj čestitljivi oče! — odgovori menih, — resnico govorim. Dva sokola sta moje oči; jaz ju moram prav skerbno varovati, da ne gledati, kar bi škoditi utegnilo moji duši. Dva zajca sta moji dve nogi; te moram vedno uderževati, da ne tekate za nevarnimi veseliciami in da ne hodite po poti greha. Dva kragulja sta moji dve roki; te moram v eno mer vaditi in k delu siliti, da morem sam živeti, pa tudi potrebnim sobratom kaj podeliti. Zmaj je moj jezik; tega moram vedno berzdati, da ne govori nič nespodobnega, pa tudi nobene prazne besede. Lev je moje serce; s tem sem v vednem boji, zato da se ne uda nečimernosti, da se ne prevzeme, in da zamore božji duh v njem prebivati in delovati. Bolnik pa je moje telo, ktero svojeglavno zdaj tega zdaj onega želi, in se nič zato ne zmeni, ali mu reč zaželeno tudi tekne k zdravju in k zveličanju. To je, kar me vsaki dan tako zelo utruji in zdela.“

Opat se čudi, ko sliši meniha tako govoriti, in mu reče: „Dragi brat! ti delaš pridno v Gospodovem vinogradu; Bog bo tvoje prizadevanje ti poplačal, in te zavolje tolikega truda pri svojem nebeškem obedu okrepil in razveselil.“

Pravljica o vinu.

Zasadil je bil véliki stvarnik ters. — Škrat pa, vidé rastline, priteče, pak pravi: „Jaz ti pogojim, zlahтна vinska terta, da bodeš bujno rastla, razvijala se éversto, ter rodila sad, da ti ga ne bode para med rastlinstvom! Rekoč odide ter se verne z ovčico. Zaklavši jo, prestreže kri v sič, pa jo polije okoli tersa. Zopet se zgubi, ter privleče tigro; prereže jej golt, ter tudi pocedi kri okoli terte. Še v tretje pritira prase; tudi to zakolje, ter s kervijo pognoji zemljo ob terti. — Zato oblaži vino seree človeku, ako zmerno vživa ta božji dar: vesel je tedaj, nabožen in mil, kakor ovčica. — Ko pa je pije érez mero, razvnamó se mu možgani, ljuti se, razdražen je, kervohlepen kakor tigra in često v tacem stanji pobija lastnega si brata. A da se ga navleče kot krava vode, zmora ga, verže ga ob tla in podoben je tedaj svinji, ki se valja in gazi po blatu. In istinitó je pijanec še dosta slabeje od živinčeta. Ni tedaj zastonj vrag gnojil tersu s trojino kervijo!

Mérovčkov Prostoslav.

Učitelj in učenec.

Učitelj. Ako želiš ogniti se kazni, delaj, kar koli hočeš, živi le veselo in brez vsake skerbi, ali glej, da se en dan pred smertjo spreoberneš.

Učenec. Kako pa morem vedeti, kateri dan umerjem?

Učitelj. Ako tega ne veš, tedaj ti ne morem nič družega svetovati, kakor da začneš koj danes spokorno živeti.

To številko morali smo dati vdrugič tiskati, ker je bil prvi natis konfisciran zaradi pesni „Boštjan“. Vsled tega se je tudi razpošiljatev zakasnila.

Vabilo na naročbo „Besednika“.

Čč. gg. naročnike, ki so plačali naročnino samo za prvo polletje, opominimo, da blagovolé naročnino ponoviti. Novi naročniki zamorejo dobiti še vse letočnje številke in tudi lanskega tečaja imamo nekoliko iztisov, dobijo se po 1 gld. 50 kr.

Duhovske spremembe v Kerški škofiji.

Č. g. bar. Aichlburg je dobil dekanijsko faro Terg. — Dekanijski svetovalci so izvoljeni: Č. g. Aichholzer A. za dekanijo Terg; č. g. Laznik Jožef, za dekanijo Sovodje in č. g. Leskovar Jožef, za dekanijo Pliberk. — Č. g. Wesiag Peter, kaplan v Čanjčah postal je ondi provizor. — Č. g. Rakeb Jožef, postal je provizor v Selah. Umerli so čč. gg. Kasl Jož., fajmošter v Čanjčah 6. junija; Köhne Jožef, kaplan v Šmartnu pri Belaku 8. junija; Pirš Matevž, fajmošter v pokoji 10. junija. R. I. P.

Listnica.

G. M. P. Pošiljatev prejeli. Vašej želji vstregli. Drugo prihodnjič. Serčna hvala!

Izdajatelj in odgovorni vrednik: J. Golé. — Tiskarnica družbe sv. Mohora v Celoveu.